

STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

N° 75. CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN. *Reglement op de rangen, titels, onderscheidings-teekenen en eerbewijzen voor de inlandsche hoofden in dat gouvernement.*

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, van den 28sten Julij 1865, no. 24.

Gelet, enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van alle vroegere daarmede strijdende bepalingen, te arresteren en verbindend te verklaren het volgende

REGLEMENT *op de rangen, titels, onderscheidingsteekenen en eerbewijzen voor de Inlandsche hoofden in het gouvernement van Celebes en onderhoorigheden.*

I. *Rangen en titels.*

Art. 1. De gezagvoerende inlandsche hoofden in het gouvernement van *Celebes en onderhoorigheden*, die van gouvernementswege worden aangesteld, zijn distriktshoofden of regenten.

Zij, die door het gewestelijk bestuur worden aangesteld zijn tweede distriktshoofden of soelewatangs, de op zich zelf staande glarangs en de djaksa's.

Zij, die door het plaatselijk bestuur worden aangesteld, zijn negorij- of kamponghoofden.

Bij het doen van benoemingen wordt op de wenschen der bevolking en van de belanghebbende regenten acht geslagen.

Van deze hoofden voeren de distriktshoofden of regenten de titels van:

kapitein,
aroe,
karaeng,
opoe,

bonto,
lomo on
lolo,

de tweede distriktshoofden van:

luitenant,
soelewatang,
gallarang of galla,
djannang,

opoe-lolo,
poengawa en
tompoboeloe, en

de negorij-hoofden van :

aroe,		anrong-goeroe,
gallarang,		lonpo,
matowa,		liempo,
djannang,		todo en
baligaoe,		sariang.

Art. 2. De inlandsche hoofdpriester te *Makasser* en de geestelijken van gelijken rang in de afdeelingen worden mede overeenkomstig de volkskeuze en het goedvinden van de regenten, van gouvernementswege aangesteld, on voeren de titels van *Kali* en *Imam*.

De mindere geestelijken, welke de titels voeren van *Katte*, *Bidala*, *Dodja* en *Goeroe* worden door den *Kali*, en daar, waar geen *Kali* aanwezig is, door den *Imam*, in overeenstemming met de regenten en het volk, gekozen en aangesteld.

II. *Onderscheidingsteekenen.*

Art. 3. De inlandsche hoofden in het gouvernement van *Celebes* en *onderhoorighden* voeren als teekenen van gezag een onderscheidend zonnescerm (*laling* of *tã-doeng*).

Deze zonneschermen worden bij de aanstelling der hoofden van gouvernementswege uitgereikt, doch bij overlijden of aftreden van zulk een hoofd aan den gouverneur ter hand gesteld, ten einde naar gelang van omstandigheden, aan den opvolger weder uitgereikt, dan wel door een anderen zonnescerm, vervangen te worden.

Art. 4. De zonneschermen zijn, naarmate van de verschillende rangen, op de volgende wijze onderscheiden:

a. *Voor de regenten of hoofden der distrikten:*

het veld van den top af, welke van een vergulden knop is voorzien, verdeeld in twee cirkels wit en blaauw, de rand onder aan den witten cirkel verguld ter breedte van 27 Nederlandsche strepen en de onderrand van den blaauwen cirkel, voorzien van twee vergulde strooken, ieder 81 Nederlandsche strepen breed;

b. Voor de kapiteins te Makassar:

het veld gelijkewijze verdeeld als bij de regenten, doch de kleuren van de cirkels wit en bruin,

c. Voor de soelawatangs in de distrikten, en de luitenants te Makassar:

het veld, den top daarbij gerekend, geheel blaauw, aan den onderrand voorzien van twee vergulde strooken, ieder 81 Nederlandsche strepen breed;

d. Voor de galarangs:

het veld evenals het vorige geheel blaauw, doch gescheiden in twee cirkels van gelijke breedte, door een vergulden streep ter breedte van 27 Nederlandsche strepen, en aan den onderrand verguld ter breedte van 81 Nederlandsche strepen:

e. Voor de negorij-hoofden, die meer dan een kampong onder zich hebben:

het veld gelijkewijze als bij de galarangs, doch zonder vergulden streep in het midden;

f. Voor de mindere hoofden:

het veld evenals voor de rangen onder *e* bedoeld, doch de onderrand verguld ter breedte van 54 Nederlandsche strepen;

g. Voor de djaksa's of inlandsche fiskaals:

het veld verdeeld in twee cirkels groen en blaauw, de rand van den groenen cirkel verguld ter breedte van 27 Nederlandsche strepen en de onderrand van den blaauwen cirkel ter breedte van 81 Nederlandsche strepen;

h. Voor den hoofdpriester te Makassar:

het veld en de top evenals voor de rangen, bedoeld onder *a* en *b*, doch de kleuren der cirkels blaauw en groen;

i. Voor de hoofdpriesters of kalis der afdeelingen:

het veld, evenals voor de rangen, bedoeld onder *d*, doch van de twee cirkels, waarin het veld door den vergulden streep in het midden verdeeld is, de onderste groen gekleurd;

j. Voor de hoofdzendingen van den Gouverneur:

het veld geheel groen, aan den onderrand voorzien van twee vergulde strooken, ter breedte van 81 Nederlandsche strepen;

- k. *Voor de tweede zendelingen van den Gouverneur en eerste zendelingen in de afdelingen:*

het veld, evenals voor de hoofdzendingen, doch met één vergulden streep aan den onderrand, ter breedte van 81 Nederlandsche strepen;

- l. *Voor den Inlandschen schrijver van den Gouverneur:*

het veld geheel bruin gekleurd, doch in twee cirkels van gelijke breedte verdeeld, door een vergulden streep in het midden, ter breedte van 27 Nederlandsche strepen en aan den onderrand verguld, ter breedte van 81 Nederlandsche strepen; en

- m. *Voor de Inlandsche schrijvers eener afdeling:*

het veld, gelijkewijze als voor den inlandschen schrijver van den Gouverneur, doch zonder vergulden streep in het midden.

Art. 5. Bovendien voeren de inlandsche hoofden, naar gelang van hunnen rang, als teekenen hunner waardigheid een lans, een schild, een kwispeldoor, een waterketel en een sirihdoos.

Die teekenen bestaan:

Voor de *regenten of distriktshoofden* en voor de *kapiteins te Makasser:*

Uit een lans (*Poké Tandjengang*), een schild, een kwispeldoor, een waterketel en een sirihdoos (*epoe*);

Voor de *soelewatangs in de distrikten*, en de *luitnants te Makasser:*

uit een lans (*Poké Tandjengang*) en een sirihdoos (*epoe*);

Voor de *gallarangs:*

uit een lans en sirihdoos, als voren;

Voor de *negorijhoofden, die meer dan een kampong onder zich hebben:*

uit een sirihdoos (*salappa*);

Voor de *mindere hoofden:*

uit een sirihdoos (*salappa*);

Voor de *djaksa's of inlandsche fisikaals:*

uit een sirihdoos (*epoe*);

Voor den *hoofdpriester te Makasser:*

uit een sirihdoos (*epoe*);

Voor de *hoofdpriesters of kalis der afdelingen:*

uit een sirihdoos (*epoe*);

Voor den *hoofdzending van den Gouverneur:*

uit een sirihdoos (*salappa*);

Voor den *tweeden zendeling van den Gouverneur en
eersten zendeling eener afdeling*:

uit een sirihdoos (*salappa*).

Voor den *inlandschen schrijver van den Gouverneur*:

uit een sirihdoos (*salappa*); en

Voor den *inlandschen schrijver eener afdeling*:

uit een sirihdoos (*salappa*).

Art. 6. Aan de regenten of distrikthoofden wordt het regt toegekend, om zich door *twaalf*, aan de tweede distrikthoofden of daarmede gelijkstaande, aan den hoofdpriester te *Makasser* en aan die in de overige afdelingen van het gouvernement van *Celebes en onderhoorigheden* om zich door *acht*, en aan de mindere hoofden en beampten om zich door *vier* gewapende volgelingen te doen vergezellen; ook de djaksa's mogen bij plegtige gelegenheden van niet meer dan *acht* gewapende volgelingen vergezeld gaan.

Art. 7. De regenten en daarmede gelijkstaande hoofden hebben het regt om:

- a. de voor- en achtergevels hunner woningen met 3 over elkander hangende vakken te dekken; en
- b. een *Sapana* (soort van trap zonder treden) voor hunne woning te hebben.

Art. 8. Aan de wettige vrouwen van een distrikthoofd wordt het voeren van den zonnescerm en alle andere onderscheidingsteekenen haren echtgenoot toegekend, vrij gelaten; zij mogen voorts, te paard zittende, vier rijkussens gebruiken.

III. *Eerbewijzen.*

Art. 9. Aan de inlandsche hoofden, die den stok met gouden knop voeren, wordt, bij het voorbijgaan van militaire posten het eerbewijs gegeven voor eenen subalternen officier van de landmagt vastgesteld, mits zij op eene zichtbare wijze genoemd onderscheidings-teeken en den onderscheidenden zonnescerm bij zich voeren.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal
van *Nederlandsch-Indië*:
De *Algemeene Sekretaris*,
WATTENDORFF.

Uitgegeven den *vierden Augustus 1865*.

De *Algemeene Sekretaris*,
WATTENDORFF.